

نگاهی به چرایی جرائم روبه‌افزایش در جامعه ایران به بهانه مرگ دلخراش الهه

چگونه زیست جهان خشونت زده ظاهر می شود؟

گزارش خبری

سمیه افشین‌فر

خبرنگار

ایران، چشم انتظار رسیدن الهه به خانه بود. دختر جوانی که به مادر گفته بود تا بیست دقیقه دیگر می‌رسد، اما نرسید. حالا مادر سال‌ها چشم انتظار آن بیست دقیقه‌ای می‌نشیند که جگر گوشه‌اش برای زندگی می‌جنگید...

بار دیگر خشونت‌ی عریان، ما را با واقعیتی تلخ مواجه می‌کند: دختر جوانی به‌نام الهه حسین‌نژاد در یکی از خیابان‌های شلوغ تهران، آن‌هم به‌دست مردی که انگیزه‌اش را «سرقت تلفن همراه» عنوان کرده، به قتل می‌رسد، اما آنچه در پس این واقعه نهفته است، فقط یک قتل نیست؛ بلکه نشانه‌ای از انباشت جہلی پنهان در لایه‌های مختلف است که گهگاه در قالب فجایی آشکار سر بر می‌آورد.

مجرمان از فضا نیامده‌اند، آنها در همین جامعه زندگی می‌کنند همانطور که قربانیان، برای همین با وقوع چنین حوادثی ناخودآگاه همدات‌پنداری می‌کنیم. هر کدام از ما می‌توانست جای الهه باشد. عبدالصمد خرمشاهی وکیل با سابقه دادگستری هم مجرم را محصول جامعه می‌داند و با ابراز تأسف از شنیدن خبر قتل الهه می‌گوید: «به نظر من این قتل نه اولین قتل از این نوع و نه آخرین آن خواهد بود. چرا که جرائم مولود علل و عواملی هستند که در جامعه وجود دارد. مجرم محصول جامعه است. سال‌هاست که جامعه‌شناسان و جرم‌شناسان و مکاتب مختلف هر کدام به ارائه تعریفی از جرم پرداخته‌اند. یکی جرم را پدیده اجتماعی تعریف کرده که معلول فقر است و گروهی معتقدند به هر حال جرم در هر جامعه‌ای وجود دارد. نظرات مختلفی در این حوزه مطرح شده، اما آنچه که مسلم است جرم معلول علل و عواملی در جامعه است که همه دست به دست هم می‌دهند و شخصی تحت تأثیر این علل و عوامل مرتکب جرم می‌شود. علیرغم اینکه می‌دانند کاری که می‌کنند مغایر شرع، قانون و اخلاق است و در صورت ارتکاب به جرم حتماً مجازات سختی هم در انتظارش خواهد بود. اما مجرم به مرحله‌ای از عدم تعادل می‌رسد که مرتکب جرم می‌شود.» به گفته خرمشاهی با توجه به علل و عواملی که باعث انباشت آن می‌شود، به نظر این وکیل جامعه اتفاق بیفتد. به نظر این وکیل با سابقه مهمترین علت فقر مادی است که فقر فرهنگی را هم به دنبال می‌آورد. او می‌گوید: «وقتی جامعه‌ای به یک حد از رفاہ نسبی می‌رسد و مردم جامعه دغدغه کار و نان و مسکن

خرمشاهی با بیان این که مشاهداتش در پرونده‌های مختلف نشان می‌دهد اغلب افرادی که دست به ارتکاب جرم می‌زنند از طبقه فرودستی هستند که مشکلات شدید مالی دارند یا در خانواده و محیطی نااهنجار پرورش یافته‌اند، می‌گوید: «همه این موارد سلسله‌وار به جرم منجر می‌شود. جرائم همانند زنجیر به هم متصل هستند و کسی که مشکلات مالی مرتب جرایم زنجیروار تکرار می‌شوند، بنابراین یک معادله ساده است، برای آن بین جرم جرایم یا برای کاهش دادن آمار جرائم خشن باید تلاش دوچندانی داشته باشیم و اولین گام را در راستای رفع نیازهای اولیه شهروندان برداریم. مادامی که یک شهروند با مشکلات معیشتی مواجه است، صحبت از کاهش آمار جرائم موقتی است. در حالی که انگیزه سرقت موبایل دست به قتل زده است که این انگیزه محصول

از زنجیره‌ای بلند از فروپاشی‌های خُرد است که مدت‌ها پیش آغاز شده‌اند. دکتر طاهر رستمی جامعه‌شناس متخصص آسیب‌های اجتماعی در این باره می‌گوید: «در چنین شرایطی، بررسی روانی یا جنایی این فرد با آن فرد، کافی نیست. باید به سراغ ریشه‌ها رفت؛ باید نهادهای اجتماعی را با دقت بازبینی کرد. وقتی خانواده، آموزش و پرورش، رسانه و نهادهای فرهنگی توان ایفای نقش پیشگیرانه خود را از دست می‌دهند، جامعه با بحران رابطه با «دیگری» مواجه می‌شود. در چنین جامعه‌ای، انسان دیگر برای انسان ارزش نیست. او فقط ماتی، تهدیدی یا طعمه‌ای برای منافع فردی تلقی می‌شود. قتل‌هایی از این دست، نه در خلأ، بلکه در پستر یک زیست‌جهان خشونت‌زده اتفاق می‌افتند. کافی است نگاهی به زبان و گفتار روزمره بیندازیم؛ پرخاش در رانندگی، بی‌صبی در صفوف، تحقیر و خشونت کلامی در فضای مجازی، و نهایتاً انفجار خشونت فیزیکی در خانه، خیابان یا مدرسه. این خشونت نه ناگهانی، بلکه مرحله‌به‌مرحله رشد کرده و اکنون به فاجعه انجامیده است.» به اعتقاد این متخصص آسیب‌های اجتماعی در این میان، زنان و دختران، بیش از دیگر اقشار جامعه، در معرض خشونت قرار دارند. امنیت اجتماعی آنها در فضای شهری به‌طور جدی تهدید می‌شود. ترس از قدم زدن تنها، نگرانی از مواجهه با آزار خیابانی، و حتی احساس بی‌پناهی در برابر قانون، زن را به موجودی دالماً در وضعیت دفاع تبدیل کرده است. قتل الهه، همانند بسیاری دیگر، زنگ خطر فرسایش کرامت و امنیت را به صدا درآورده است.

اما چگونه می‌توان از بروز چنین فجایی پیشگیری کرد؟ این جامعه شناس می‌گوید: «راه حل ما نخستین و مهم‌ترین گام، بازسازی سرمایه اجتماعی است. جامعه‌ای که در آن اعتماد بین افراد، اعتماد به نهادها و احساس تعلق اجتماعی تضعیف شده، در برابر خشونت آسیب‌پذیرتر است. ما نیازمند تقویت

نهادهایی هستیم که معنا، ارتباط و همبستگی را بازتولید می‌کنند؛ نهادهایی همچون خانواده، مدرسه، رسانه و نهادهای مدنی. دوم، آموزش مهارت‌های زندگی باید از سنین پایین در برنامه آموزشی گنجانده شود. کودک و نوجوان باید یاد بگیرد که چگونه با خشم خود مواجه شود، چگونه درباره مسائلش گفت‌وگو کند و چگونه مسئولیت رفتار خود را بپذیرد. آموزش مهارت‌های کنترل هیجان، همدلی، حل مسأله و ارتباط سالم، بخشی از فرآیند پیشگیری از خشونت است، نه یک مکمل جانبی. سوم، باید ساختار عدالت کیفری اصلاح شود. اگر فرآیند احقاق حق برای قربانیان خشونت طولانی، پرهزینه و طاقت‌فرسا باشد، قربانی احساس بی‌عدالتی مضاعفی خواهد داشت. ما باید قوانینی داشته باشیم که از زنان در برابر خشونت حمایت کند. چهارم، رسانه‌ها باید نقش فعال‌تری در پیشگیری از خشونت ایفا کنند. لازم است که روایت‌های خشونت‌زا، ضد زن، بی‌ای اخلاق به‌تدریج از گفتار رسانه‌ای حذف شود. رسانه‌ها می‌توانند آموزش دهند، همدلی ایجاد کنند و به جامعه یادآور شوند که انسان، پیش از آن‌که یک تیتر باشد، یک زندگی است. در آخر، ما نیازمند نگاهی همه‌جانبه به مفهوم «امنیت» هستیم. امنیت فقط حضور مأمور نیست. امنیت یعنی حس آرامش در خیابان، اتکا به قانون، اعتماد به اطرافیان و اطمینان از اینکه اگر مورد ظلم یا خشونت قرار گرفتیم، عدالت برقرار خواهد شد.» به گفته رستمی، الهه حسین‌نژاد فقط یک قربانی نیست؛ او نماینده نسلی است که می‌خواهد زنده بماند، با عزت زندگی کند و در امنیت، آینده‌اش را بسازد. او در پایان می‌گوید: «باید جامعه‌ای بسازیم که مرگ هیچ دختری در آن به تیتر روزنامه تبدیل نشود. خشونت، یک انتخاب فردی نیست؛ پیامد یک بی‌تفاوتی جمعی است. اکنون زمان آن است که مسئولانه، قاطعانه و دلسوزانه با آن روبه‌رو شویم، پیش از آنکه خشم‌های پنهان بیشتری به فجایع آشکار تبدیل شوند.»

قائم پناه: ارتقای امنیت حمل‌ونقل را پیگیری می‌کنیم

معاون اجرایی رئیس جمهور با اشاره به موضوع قتل الهه حسین‌نژاد گفت: «در دولت، با جدیت پیگیر ایجاد مختلف مسأله‌ای در حمله ارتقای امنیت حمل‌ونقل خواهیم بود. محمدرضا قائم پناه با انتشار پیامی در شبکه ایکس نوشت: اگرچه داغ خانم الهه حسین‌نژاد قلب همه ایرانیان را به درد آورد اما چندین روز همدلی برای یافتنش، جلوه‌ای از «ملت‌بودن» ما بود. او با عرض تسلیت، از پلیس آگاهی برای شناسایی و بازداشت قاتل سیاسی‌گزاری کرد و گفت: «در دولت، با جدیت پیگیر ایجاد مختلف مسأله‌ای در حمله ارتقای امنیت حمل‌ونقل خواهیم بود.»

مثل کورتون‌ها، هورمون‌ها و استروئیدهای آنابولیک عوارض خطرناکی دارند. همچنین داروهای کورتونی باعث کاهش کلسیم و پوکی شدید استخوان می‌شوند. این استاد میکروپزشناسی با اشاره به اینکه تولید این مکمل‌ها برای استفاده در طب و درمان بیماری است، بیان می‌کند: «مدت‌هاست در دنیای ورزش افرادی که رویا می‌کنند، به‌علاوه‌ای در سر دارند با سوءاستفاده از این مکمل‌ها دارویی دچار مشکلات متعددی می‌شوند. مثلاً محرک هورمون رشد برای افرادی که فقر این هورمون را دارند، تجویز می‌شود، اما متأسفانه در برخی از باشگاه‌ها از این محرک‌های هورمونی استفاده‌های ناهنجار می‌شود. مکمل‌ها کمک‌کننده هستند اما اگر درست مصرف نشوند، عارضه ایجاد می‌کنند به همین دلیل توصیه می‌کنیم حتماً زیر نظر پزشک مصرف شوند.»

سودجویی از سلامت جوانان با تبلیغات فریبده این متخصص در مورد واردات غیررسمی مکمل‌های ورزشی می‌گوید: «قاچاق این محصولات یکی دیگر از مضطرات این حوزه است. مکمل‌هایی که به شکل قاچاق وارد می‌شوند، مورد ارزیابی قرار نمی‌گیرند و معلوم نیست چه ریسک‌هایی دارند. این محصولات اغلب با بسته‌بندی‌های شکیب و فریبده به مشتری فروخته می‌شوند، غافل از اینکه ممکن است ترکیباتی فراتر از آنچه که

در برچسب‌شان نوشته شده، در مکمل‌ها وجود داشته باشد. قیمت این محصولات هم موضوعی دیگر است که جذابیتش را برای مصرف‌کننده بیشتر می‌کند، معضل بعدی تبلیغات ماهواره‌ای، باشگاه‌های بدنسازی و حتی شبکه‌های مجازی است که برای فروش مکمل بدنسازی و جذب مشتری بیشتر همیشه روی بدون عوارض بودن آن تأکید می‌کنند که باعث شده راه این مکمل‌ها به زندگی جوانان ورزشکار باز شود. قاچاق این نوع محصولات، بازار قابل توجهی دارد و سودجویان برای جلوگیری از کاهش مصرف دست به هر نوع تبلیغاتی در این حوزه می‌زنند.»

برخی از افراد مکمل‌های تغذیه‌ای مانند کراتین به حدی زیاد مصرف می‌شود که در کلیه رسوب کرده و کلیه را از بین می‌برد. دکتر فاضلی در مورد مصرف مکمل‌ها در باشگاه‌های بدن‌سازی می‌گوید: «بیشتر عوارض در افرادی دیده می‌شود که به دنبال بدنسازی هستند و برای ایجاد حجم در عضله، داروهای هورمونی استفاده می‌کنند. مصرف این داروها در کوتاه مدت شاید مشکلی ایجاد نکند، اما در درازمدت قطعاً سبب آسیب به اندام‌های حیاتی بدن می‌شود. افرادی که مصرف‌کننده این گونه مکمل‌های ورزشی هستند، باید مدام آزمایش بدهند تا اگر آزمون‌های بدنشان بدون این‌که به آن نیازی داشته باشند، بالا برود سریع جلوی ادامه مصرف را بگیرند.»

نگاه

«ایران» در آستانه برگزاری نمایشگاه ایران هلث،

چالش‌های تولید و تأمین تجهیزات پزشکی را

بررسی می‌کند

چالش بزرگی به نام حذف ارز ترجیحی

تأمین ارز، قیمت‌گذاری مناسب و تأمین نقدینگی سه مؤلفه مهم در تولید تجهیزات پزشکی است که این روزها با چالش‌های بزرگی همراه شده، چون ارز ۴۲۰۰ تومانی که برای تجهیزات پزشکی پرداخت می‌شد، حذف شده و ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی جایگزین آن شده است، تغییری که نیاز به نقدینگی تجهیزات پزشکی را ۷ برابر افزایش داده است. در آستانه برگزاری نمایشگاه ایران هلث، مهندس عبدالرضا یعقوب‌زاده، رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان تجهیزات پزشکی ایران با اشاره به چالش‌های پیش روی تولید تجهیزات پزشکی، می‌گوید: «برداشت ارز به واردات تجهیزات پزشکی یکی از مشکلات تولیدکنندگان است. در اکثر کشورها موانعی برای واردات ایجاب می‌کند تا تولید رونق پیدا کند، اما متأسفانه در کشور ما برای واردات تجهیزات پزشکی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی پرداخت می‌شود. حرف من تولیدکننده این است، ارز دولتی حذف شود و بازار رقابتی سالم شکل بگیرد. اگر دولت قرار است، سوسپیدی به خرید تجهیزات پزشکی بدهد به انتهای زنجیره یعنی بیمارستان یا خود بیمار پرداخت شود. هنگامی که دلار ظرف مدت یک‌سال افزایش می‌یابد، بیمارستان‌ها با خرید تجهیزات پزشکی با مشکل مواجه می‌شوند. حالا با افزایش قیمت از ۴۲۰۰ به ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان برای واردکنندگان، آنها نیز باید نقدینگی‌شان را ۷ برابر افزایش دهند و موضوع عجیبی نیست. بنابراین واردکنندگان باید حجم واردات‌شان را در بخش‌های کوچک‌تر انجام دهند و مثل تولیدکنندگان وام دریافت کنند.» چرا که ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی را به واردات می‌دهند اما از تولیدکنندگان نمی‌دهند؛ یعقوب‌زاده در این باره می‌گوید: «جست‌وجو کنید و ببینید، سال گذشته چقدر ارز ۴۲۰۰ تومانی به واردات پرداخت شده، چقدر به تولیدکنندگان! وقتی بانک مرکزی یک میلیارد دلار از دارد و ۵ میلیارد دلار در صف دریافت از صف کشیده‌اند، بانک باید چه کار کند؟ مجبور به انتخاب می‌شود و از راه به تجهیزات می‌که برای مردم ضرورت دارد، اختصاص می‌دهند. تولیدکنندگان از ابتداء با پرداخت از ۴۲۰۰ تومانی مخالف بوده و هستند. بارها به تولیدکننده چرا که بخواهید و نخواهید، رانت در این مدل تخصیص از این ایجاد می‌شود، اجازه دهید تولیدکنندگان و واردکنندگان با ارز آزاد رقابت سالم داشته باشند.»

۸۰ درصد تجهیزات پزشکی مراکز درمانی، ایرانی است

در دوران کرونا، ایران جزو معدود کشورهایی بود که در حوزه تجهیزات پزشکی مشکلی نداشت، چرا که بیشتر نیاز کشور از سوی تولیدات داخل پوشش داده شد، یعقوب‌زاده توضیح می‌دهد: «افزایش ظرفیت تولید از طرف بخش خصوصی در آن زمان، سبب شد نیاز کشور پاسخ داده شود. در تجهیزات مثل ونتیلاتورها «دستگاه تنفس مصنوعی»، مانیتور، دستگاه اکسیژن‌ساز، کیت‌های تشخیص و... هیچ مشکلی نداشتیم، به عبارتی حوزه تجهیزات پزشکی ایران امتحان خود را پس داده و از آزمون سربلند بیرون آمده است. در حال حاضر هم بیش از ۸۰ درصد تجهیزات بیمارستان‌های تازه‌تأسیس مثل بیمارستان مهدی کلینیک از تولیدات ایرانی است و دکترهای حرفه‌ای هم از این محصولات استفاده می‌کنند و از عملکرد تجهیزات ایرانی راضی هستند. بسیاری از تجهیزاتی که سال‌ها گذشته ۳۰ میلیون دلار برای واردات از هزینه می‌شد اکنون با معادل ریالی کمتر از نصف آن در داخل تولید می‌شود آن هم با ارزیابی کمتر از ۳۰ درصد.»

۷۰ درصد تجهیزات پزشکی تولید داخل است

محمدمهدی علاءالدین، معاون فنی اداره کل تجهیزات پزشکی سازمان غذا و دارو با بیان اینکه در حال حاضر بیش از ۱۴۴۲ شرکت فناوری تجهیزات پزشکی در کشور فعال هستند و نزدیک به ۷۹ هزار و ۹۹۱ ای ار سی تولید می‌کنند، در پاسخ به سؤال «ایران درباره میزان اقلام تولید داخل در حوزه تجهیزات پزشکی می‌گوید: «۱۸۱۱ قلم کالا از طریق تولیدکنندگان داخلی تأمین می‌شود، یعنی حدود ۷۰ درصد اقلام تجهیزات پزشکی مورد نیاز کشور داخلی است که حدود ۳۱ درصد ارزش بودجه این حوزه را دارند. تولیدکنندگان ایرانی در حوزه تجهیزات پزشکی فناوری‌های بالا دارند، اما تا حدودی درباره بسیاری از اقلام ناگزیر به واردات هستیم. شاید آن‌طور که باید در بحث صادرات موفق عمل نکرده‌ایم، اما در برنامه هفتم توسعه هدف‌گذاری یک میلیارد دلاری برای صادرات انجام شده است که با برنامه‌ریزی دور از دسترس نیست. یکی از راهکارها برای رسیدن به صادرات، نمایش دستاوردها و توانمندی‌های تولیدکنندگان در سطح بین‌المللی است.»

جبران قیمتی با ورود بیمه‌ها

سازمان غذا و دارو باید برای جلوگیری از افزایش قیمت تجهیزات پزشکی و فشار مالی به مردم سازوکاری در نظر داشته باشد تا بیماران که در انتهای زنجیره استفاده از تجهیزات هستند، متحمل هزینه سنگین به خاطر تغییر سیاست‌ها نشوند. علاءالدین درباره اقدامات انجام شده برای جلوگیری از کمبود و جبران افزایش قیمت تجهیزات می‌گوید: «راه‌اندازی داشبورد هوشمند برای هدایت سرمایه‌گذاری به تولید داخل، اجرای خرید اعتباری ۹۰ به ۱۰، پرداخت تسهیلات بانکی و افزایش همکاری با نهادهایی مانند معاونت علمی ریاست جمهوری و وزارت صمت از جمله این اقدامات بوده است. همچنین در حال مذاکره با بیمه‌ها هستیم تا بخشی از افزایش قیمت‌ها از طریق پوشش بیمه‌ای جبران شود و هزینه اضافی به مردم تحمیل نشود.»